

Ljudima sa mentalnim invaliditetom se ne smeju uskraćivati osnovna ljudska prava u većoj meri od ostatka populacije

[Platforma organizacija civilnog društva za saradnju sa mehanizmima Ujedinjenih nacija za ljudska prava](#) obraća se nadležnim ustanovama, pre svega Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, da preduzmu dodatne mere socijalne zaštite kojima bi se garantovao kontinuitet podrške osobama sa mentalnim invaliditetom na bezbedan način tokom trajanja vanrednog stanja, kako zbog zaštite njihovog zdravlja ne bi došlo do kršenja osnovnih ljudskih prava i diskriminacije.

Prema potvrđenim saznanjima, pojedine ustanove socijalne zaštite su povukle korisnike stanovanja uz podršku nazad u institucije. Ova mera predstavlja prekomernu i nesrazmernu intervenciju i zadire u pravo na život u zajednici, u širem obimu nego mere određene široj populaciji.

Ova mera je upitna i sa aspekta njenog cilja – prevencije zaraze, jer je poznato da su upravo objekti u kojima živi veliki broj ljudi najpodložniji brzom prenošenju zaraza. Ljudi sa invaliditetom, koji žive u stanovima namenjenim za stanovanje uz podršku, uz primenu odgovarajućih i primerenih mera epidemiološke prevencije u manjem su riziku od zaraze nego ljudi u institucijama jer su u stanovanju uz podršku u kontaktu sa manjim brojem ljudi.

Ljudima koji su smešteni u domovima zabranjene su posete, što je u skladu sa praksom zemalja u Evropi, smatra se srazmernim ograničenjem. Međutim, apelujemo na nadležne ustanove da ograničenja budu pažljivo odmerena, posebno u smislu ograničavanja kontakata sa bliskim osobama, jer situacija izolovanosti ostavlja osobe sa invaliditetom u potpunosti nezaštićenim od bilo kog mogućeg oblika nasilja ili zanemarivanja u institucijama. Zabrana posećivanja ne sme da bude razlog za zabranu i uskraćivanje kontakta sa bliskim osobama, pa **pozivamo nadležne u ovim domovima da korisnicima pre svega pruže adekvatne informacije o preduzetim merama i razlozima njihovog donošenja, na prilagođeni način, kao i da stvore što bolje uslove za komunikaciju sa spoljnim svetom, kako telefonski, tako i video vezom.** Video pozivi se mogu koristiti umesto ličnih poseta.

Platforma
organizacija za saradnju
sa mehanizmima Ujedinjenih
nacija za ljudska prava

Prema informacijama od strane zaposlenih, pojedini domovi zabranjuju izlazak korisnicima u dvorište, na svež vazduh i sunce, suprotno preporukama Svetske zdravstvene organizacije. Zbog uskraćivanja navedenih prava u uslovima vanrednog stanja, na način i u obimu koji nije isti kao za ostatak stanovništva koje živi u zajednici, zaključujemo da se ovakvim merama osobe sa mentalnim invaliditetom u institucijama mogu dovesti u manje povoljan položaj nego osobe koje žive van institucija. Iz navedenih razloga **pozivamo ustanove za smeštaj i Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja da ovoj posebno osetljivoj populaciji u što većoj meri omoguće razumna prilagođavanja i pružanje adekvatne podrške u uslovima proglašene izolacije, te da se uzdrže od svih ograničavanja koja nisu apsolutno neophodna.**

U Beogradu, 20. marta 2020. godine.